

HİTİT
ÜNİVERSİTESİ
UZAKTAN EĞİTİM U.A.M.

YÜKSEKÖĞRETİMDE YETERLİLİK TEMELLİ ÖLÇME-DEĞERLENDİRME KILAVUZU

**Modül 4: Performans
Değerlendirmede Etkili ve
Nitelikli Geribildirim Verme
Rehberi**

hitit.edu.tr/tr/uzem

@hitituzem

KASIM - 2025

İçinde yaşadığımız dijital çağın dinamikleri eğitimi yeniden düşünmeyi gerektiren birtakım zorluklar sunmaktadır. Özellikle yükseköğretim kurumlarını yeniden yapılandırmak, akademik gerekliliklerin yanı sıra geleceğin mesleklerinin isterlerini gözeterak üniversitelerdeki öğrenme-öğretme süreçlerini yeniden tasarlamak ve buna paralel olarak da ölçme-değerlendirme sürecini sadece bilgi odaklı değil aynı zamanda çeşitli beceri ve yetkinlikleri kapsayacak şekilde performans ve süreç temelli olarak yeniden düşünmeyi zorunlu kılmaktadır. Kısaca eğitimi yeniden düşünmek ve bunun için de ölçme-değerlendirmeyi yeniden düşünmek bir zorunluluk halini almıştır.

Günümüzde öğrenmenin yalnızca kısa süreli, düzey belirleyici, sonuç odaklı sınavlarla ölçülmesi ve buna bağlı olarak öğrenme kanıtları oluşturulması yeterli değildir. Öğrencinin bilgiye ulaşma, bilgiyi yapılandırma, problem çözme ve öğrenme sürecinde aktif rol alması ve kendi öğrenme sürecini yönetmesi öne çıkmaktadır. Bu dönüşüm, yükseköğretimde ölçme-değerlendirme anlayışının klasik yöntemlerin ötesine geçerek katılımcı, kapsayıcı, öğrenci katılımını teşvik eden, gerçek yaşam problemlerine odaklanan, otantik, süreç odaklı, öğrenmeyi biçimlendirici ve yeterlilik temelli ölçme değerlendirme uygulamalarını zorunlu kılmaktadır.

Hitit Üniversitesi olarak, 2026-2030 Stratejik Planında vurgulanan öğrenci odaklılık, dijital dönüşüm ve sürekli iyileştirme ilkeleri doğrultusunda öğretim-öğrenme süreçlerinin niteliğini artırma hedefine katkı sağlamak amacıyla kurum genelinde süreç odaklı, öğrenmeyi biçimlendirici ve yeterlilik temelli ölçme-değerlendirme uygulamalarını teşvik ediyoruz. Bu doğrultuda hazırlanan “Yükseköğretimde Yeterlilik Temelli Ölçme-Değerlendirme Kılavuzu”, öğretim elemanlarına derslerinde kullanabilecekleri çağdaş, kanıta dayalı ve uygulamaya dönük yöntemleri sunmak amacıyla tasarlanmıştır.

Bu kılavuz, yükseköğretim düzeyinde öğrenme çıktılarını daha etkili biçimde ölçmek, öğrencinin gelişimini sürece yayılan değerlendirmelerle izlemek ve alternatif ölçme-değerlendirme araçlarının sunduğu olanakları ölçme-değerlendirme kültürüne entegre etmek için pratik örnekler içermektedir. Böylece her bir ders, öğrencinin bilgi, beceri ve yetkinliklerini bütüncül biçimde ortaya koyabileceği bir öğrenme ortamına dönüşecektir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi ekibine, ölçme-değerlendirme alanında katkı sunan akademisyenlerimize ve kılavuzun geliştirilmesine destek veren tüm paydaşlara teşekkür ederim. Bu kılavuzun, öğretim elemanlarımızın ders tasarımlarında ve değerlendirme uygulamalarında yenilikçi yaklaşımları benimsemelerine katkı sağlamasını diliyorum.

Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK
Hitit Üniversitesi Rektörü

SUNUŞ

Günümüz yükseköğretim anlayışı, öğrencilerin yalnızca teorik bilgiyi ezberlemesini değil, bu bilgiyi kullanarak analiz, sentez, problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcılık gibi üst düzey beceriler kazanmasını hedeflemektedir. Yapay zeka çağında, yükseköğretim kurumlarından beklenen, "soru çözen değil, sorun çözen" mezunlar yetiştirmektir. Bunu gerçekleştirebilmek için en kritik adımlardan biri de, öğretme-öğrenme süreçlerini ve özellikle de ölçme- değerlendirme uygulamalarını yeniden yapılandırmaktır.

Bu doğrultuda, Hitit Üniversitesinin 25.09.2024 tarih ve 2024/132 sayılı Senato kararı ile derslerde ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin çeşitlendirilmesi tavsiye edilmiş ve bu kapsamda tüm eğitim birimlerinde öğrenci merkezli ve süreç odaklı bir ölçme-değerlendirme yaklaşımı benimsenmiştir. Bu kararı destekleyen kritik bir değişiklik olarak, üniversitemiz genelinde geleneksel "ara sınav haftası" uygulaması kaldırılmış ve ölçme-değerlendirmenin bir hafta süreli dar bir sürece sıkıştırıldığı uygulamanın yerine tüm sürece yayıldığı yeni bir anlayışa geçilmiştir. Sınav haftasının kaldırılması, öğretim elemanları ve öğrenciler için sonuç odaklı, geleneksel düzey belirleyici sınava dayalı bir ölçme-değerlendirme yaklaşımının ötesine geçerek; süreç odaklı, yetkinlik-temelli ve öğrenme sürecini biçimlendirici ölçme-değerlendirme yöntemlerinin (*proje, portfolyo, performans görevi, saha çalışması, olgu sunumu, rubrik, derecelendirilmiş ölçek, gözlem formu, öz/akran değerlendirme gibi*) kullanımını teşvik edici bir pencere açmıştır.

Bu bağlamda hazırlanan Yükseköğretimde Yeterlilik Temelli Ölçme Değerlendirme Kılavuzu ile (1) öğretim elemanlarına yetkinlik temelli ölçme değerlendirme yöntemleri konusunda kavramsal çerçeve sunmak, (2) teorik bilgilerin yanı sıra yetkinlik temelli yöntemlerin çeşitli derslere nasıl entegre edileceği konusunda yol göstermek, (3) öğrenme kanıtlarının nasıl oluşturulacağına dönük pratik öneriler sunmak ve (4) birim bazında hali hazırda uygulanan örnekleri paylaşarak görünür kılmak amaçlanmıştır.

Üniversitemiz eğitim-öğretim kalitesinin iyileştirilmesine katkı sağlaması dileğiyle...

Hazırlayanlar

Doç. Dr. Mehmet Kemal AYDIN

Doç. Dr. Metin KUŞ

Öğr. Gör. Servet Ebrar BAYRAM

İlayda ERASLAN

Aysima TEMÜR

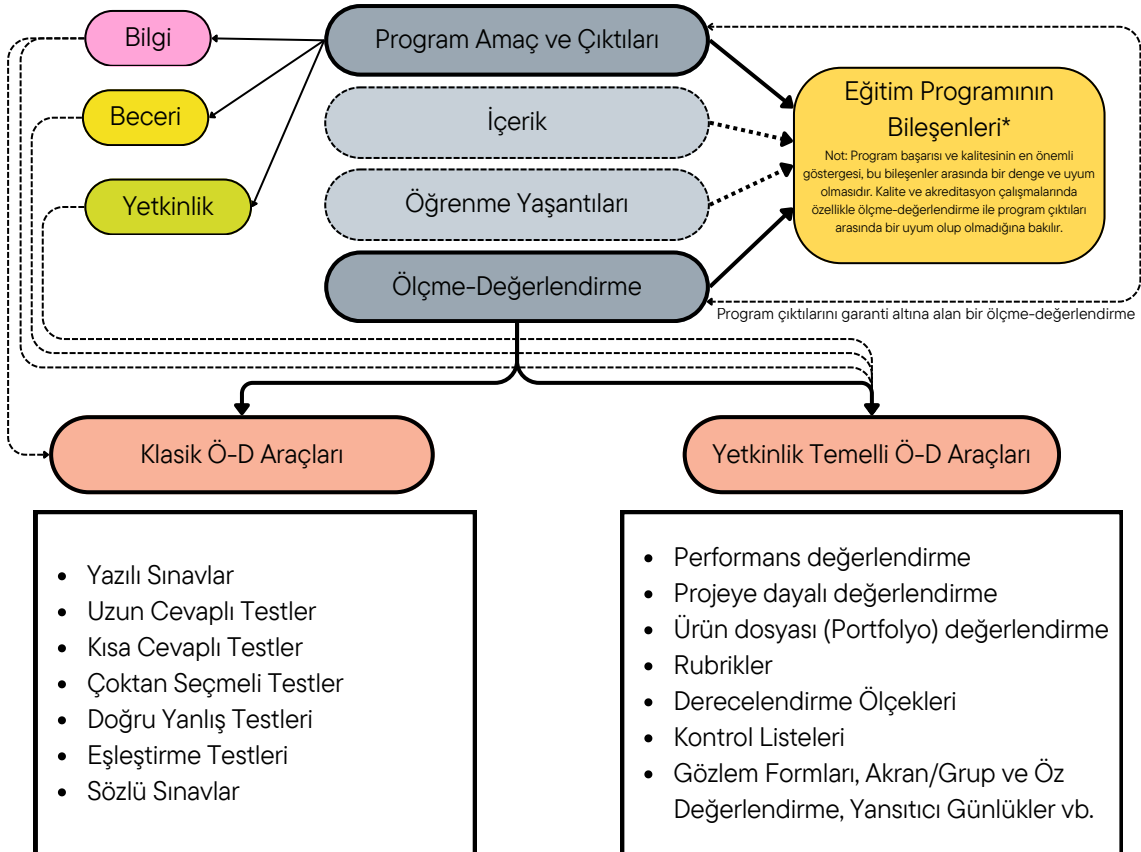
KISALTMALAR

YTD	Yeterlik Temelli Değerlendirme
TYYÇ	Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi
Ö-D	Ölçme-Değerlendirme
PÇ	Program Çıktısı/Çıktıları

YÖNETİCİ ÖZETİ

Uzun yıllar boyunca yükseköğretimde ölçme ve değerlendirme anlayışı, büyük ölçüde klasik sınavlara dayalı, sonuç odaklı ve bilgi düzeyini ölçmeye yönelik bir yapıda süregelmiştir. Bu geleneksel model, öğrencilerin dönem sonlarında ulaştıkları bilişsel çıktıları ölçmede etkili olsa da, bilginin uygulanma biçimini ve üst düzey becerilerin gelişimini yeterince görünür kılamamıştır. Oysa çağdaş yükseköğretim anlayışı, öğrenciden yalnızca “ne bildiğini” değil, aynı zamanda “bilgiyi nasıl kullandığını” ve “ne yapabildiğini” de göstermesini talep etmektedir.

Bu doğrultuda, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ), yükseköğretim kurumlarından, bilgi, beceri ve yetkinliklerden oluşan program çıktıları/yeterliliklerini bütüncül biçimde ölçen değerlendirme sistemleri geliştirmesini beklemektedir. Bu beklentiyle uyumlu olarak, Hitit Üniversitesi Senatosu’nun 25.09.2024 tarihli ve 2024/132 sayılı kararı ile ölçme yöntemlerinin çeşitlendirilmesi teşvik edilmiş; ayrıca geleneksel “sınav haftası” uygulamasının kaldırılarak değerlendirmelerin tüm döneme yayılması yönünde önemli bir adım atılmıştır. Böylece, değerlendirme yalnızca öğretimin sonunda yapılan ve bilişsel süreçlere odaklanan bir etkinlik olmaktan çıkıp, öğrenmeyi destekleyen sürekli bir süreç hâline gelmiştir. Şekil 1’de yeterlilik temelli ölçme uygulamaları ve program yeterlilikleri arasındaki ilişki gösterilmiştir.

Ölçme-değerlendirme anlayışındaki bu paradigma değişimi, öğretim elemanları için yeni pedagojik fırsatlar ve sorumluluklar doğurmuştur. Yeterlilik temelli değerlendirme, öğrencilerin bilgiye sahip olma düzeylerini belirlemeyi amaçlamanın ötesinde, alanıyla ilgili bilgileri gerçek yaşam bağlamlarında nasıl kullandıklarını, problem çözme, eleştirel düşünme, sorumluluk alma ve bağımsız çalışma gibi yetkinliklere ne düzeyde sahip olduklarını belirlemeyi hedefler. Bu çerçevede, performans görevlerinin, projelerin ve portfolyoların nasıl tasarlanacağı; rubrikler, dercelendirilmiş ölçekler ve kontrol listeleri gibi puanlama araçlarının nasıl kullanılacağı; öğrencilere nasıl etkili geri bildirim verileceği gibi pratik bilgiler içeren bir kılavuz hazırlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bu bağlamda hazırlanan bu kılavuz ile özellikle mesleğe yeni başlamış öğretim elemanlarının ölçme-değerlendirme yetkinliklerini geliştirmek ve mevcut öğretim elemanlarının ölçme uygulamalarını yeniden yapılandırmalarında yol göstermek, çağdaş değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin kavramsal bir çerçeve sunmak ve farklı fakültelerden derlenen uygulama örnekleri ile desteklenene uygulama temelli bir yol haritası oluşturmak amaçlanmıştır. Tablo 1'de bazı birimlerde öne çıkan beceriler ve yetkinlikler ile bunların ölçülmesinde ve değerlendirilmesinde etkili olabilecek bazı yöntemlere yer verilmiştir.

Tablo 4.1. Fakülte/Birimlere Göre Yetkinlik Temelli Ölçme-Değerlendirme Örnekleri

Fakülte/ Birim	Ölçülecek Beceri ve Yetkinlikler	Uygun ÖD Yöntemi	Örnek Senaryolar
Sağlık Bilimleri Fakültesi	Klinik karar verme, analitik düşünme, psikomotor beceriler, güvenlik prosedürlerini uygulama.	Vaka analizi/Olgular Sunumu, Performans Değerlendirme, Portfolyo Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> Vaka Analizi/Olgular Sunumu: Hemşirelik öğrencileri “akut solunum yetmezliği olan bir hastanın bakım planını” hazırlayıp çözüm yollarını tartışır. Performans Görevi: Öğrenciden laboratuvarında bir beceriyi uygulaması istenir ve performansı "Hijyen", "Doğru prosedürü uygulama" gibi kriterleri içeren bir rubrikle değerlendirilir. E-Portfolyo: Beslenme ve diyetetik öğrencileri “bir aylık diyet danışmanlığı sürecini” raporlar ve hasta iletişimi üzerine yansıtıcı günlük yazarlar.
Tıp Fakültesi	Klinik karar verme, analitik düşünme, hasta yönetimi, duyuşsal ve psikomotor beceriler, etik prosedürleri uygulama, etkili iletişim	Nesnel Yapılandırılmış Klinik Sınav (OSCE), Otantik Değerlendirme, Vaka analizi/Olgular Sunumu, Portfolyo Değerlendirme, Yansıtıcı Günlük	<ul style="list-style-type: none"> Nesnel Yapılandırılmış Klinik Sınav: Öğrencilerin, “hasta öyküsü alma ve fiziksel muayene” istasyonlarında performans göstermesi beklenir, kontrol listeleri ya da rubriklerle performans değerlendirilir. Vaka Analizi/Olgular Sunumu: Öğrenciler belirli bir hasta üzerinden “tanı koyma ve tedavi planı oluşturma” süreçlerini yazarak analiz eder, Öz değerlendirme formu ile kendi performanslarını değerlendirirler. Portfolyo Değerlendirme: Staj dönemindeki öğrenciler staj süresince öğrenme kanıtlarını içeren ürün dosyası oluştururlar ve “hasta-hekim iletişimi” üzerine haftalık yansıtma raporları hazırlarlar.

Tablo 4.1. (devamı)

Fakülte/ Birim	Ölçülecek Beceri ve Yetkinlikler	Uygun ÖD Yöntemi	Örnek Senaryolar
Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi	Problem çözme, analitik düşünme, araştırma tasarlama ve uygulama, etkili iletişim.	Performans Değerlendirme, Projeyle Dayalı Değerlendirme, Portfolyo Değerlendirme, Kavram Haritaları	<ul style="list-style-type: none"> • Performans Görevi: Elektrik-Elektronik mühendisliği öğrencileri “akıllı sensör devresi” geliştirmeye yönelik bir performans görevi verilebilir. • Proje Değerlendirme: Bilgisayar mühendisliği öğrencileri, “mobil sağlık uygulaması” geliştirme projesi, sonuçların sunumu ve analitik rubrikle öğrencilerin performansının değerlendirilmesi. • Kavram Haritası: Kimya mühendisliği öğrencilerinden “reaksiyon kinetiği ve katalizör ilişkisini” gösteren bir kavram haritası hazırlamaları istenebilir.
Spor Bilimleri Fakültesi	Psikomotor beceriler, antrenman programı tasarlama, performans analizi, öğretim becerileri, etkili iletişim.	Performans Değerlendirme, Otantik Değerlendirme, Portfolyo Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Performans Görevi: Antrenörlük öğrencilerinden, “10-12 yaş grubu için koordinasyon odaklı antrenman tasarımları ve uygulamaları” istenir ve bir analitik rubrik ile performans değerlendirilir. • Portfolyo: “Beden Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinde, öğretmenlik uygulaması boyunca gözlemleri, ders planları ve yaptıkları dersleri içeren bir portfolyo oluşturmaları istenebilir. Haftalık gözlemleri için yansıtıcı günlükler oluşturmaları istenir. • Video ile Performans Analizi: Öğrencilerden tenis dersinde, “servis atışı tekniklerini” videoya kaydedip öz ve akran değerlendirme yapmaları istenir.
İlahiyat Fakültesi	Dinî metinleri anlama, yorumlama, duyuşsal ve psikomotor beceriler, sosyal beceriler ve etkili iletişim.	Performans Değerlendirme, Vaka Analizi/Olgu Sunumu, Yansıtıcı Günlükler	<ul style="list-style-type: none"> • Performans Görevi: Öğrenciler “hutbe veya vaaz metni hazırlayıp sunar,” iletişim ve içerik uygunluğu rubrikle değerlendirilir. • Vaka Analizi/Olgu Sunumu: Öğrenciler, senaryo gereği bir vatandaşın faiz konusunda yaşadığı “ahlakî bir ikilem karşısında İslam düşüncesi perspektifinden çözüm” geliştirirler. • Yansıtıcı Günlükler: Öğrencilerden “Kuran-ı Kerim öğretiminde karşılaşıldıkları pedagojik zorluklar” üzerine haftalık yansıtma yazıları yazmaları istenir.
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Problem çözme, karar verme, eleştirel ve analitik düşünme, stratejik düşünme, etkili iletişim	Performans Değerlendirme, Otantik Değerlendirme, Projeyle Dayalı Değerlendirme, Vaka Analizi/Olgu Sunumu,	<ul style="list-style-type: none"> • Performans Görevi: Öğrencilerden, bir örnek işletmenin muhasebe defterleri (veya dijital muhasebe kayıtları) üzerinden cari yıl içerisinde oluşan stopaj vergisi yükümlülüklerini tespit etmeleri, ilgili kanun, oran ve kesinti türlerini belirlemeleri, ardından doğru beyan ve ödeme planı hazırlamaları beklenmektedir. • Vaka Analizi/Olgu Sunumu: Öğrencilerden, yerel bir kamu idaresi sınırlarında yaşandığı varsayılan bir su kesintisi ve halk tepkisi vakasını analiz etmeleri beklenmektedir. Vaka, kamu yönetiminin temel fonksiyonları (planlama, koordinasyon, iletişim, hesap verebilirlik) çerçevesinde incelenmeli; öğrencilerden kriz yönetimi sürecinde alınan kararların doğruluğunu, kamu etiği açısından uygunluğunu ve alternatif politika önerilerini değerlendirmeleri istenir.

Tablo 4.1. (devamı)

Fakülte/ Birim	Ölçülecek Beceri ve Yetkinlikler	Uygun ÖD Yöntemi	Örnek Senaryolar
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	Kaynak tarama, dokümantasyon, eleştirel ve analitik düşünme, araştırma tasarlama ve uygulama, sergileme ve sunum becerileri, yazılı ve sözlü iletişim.	Performans Değerlendirme, Projeye Dayalı Değerlendirme, Portfolyo Değerlendirme, Kavram Haritaları Vaka Analizi/Olgu Sunumu	<ul style="list-style-type: none"> • Performans Görevi: Arkeoloji öğrencilerinden üniversite bahçesi veya laboratuvar ortamında kurulan yapay kazı alanında, buluntuları sınıflandırma, belgeleme ve yorumlama sürecini uygulamaları istenir. Öğrencilerin performansı Kazı yöntemi ve ekip çalışması, belgelerin düzeni ve doğruluğu, bulguların yorumlanması, zaman yönetimi ve iş güvenliği gibi çeşitli becerileri içeren bir analitik rubrik ile değerlendirilir. • Portfolyo Değerlendirme: Türk Dili öğrencilerinden seçki dosyası şeklinde “<i>Edebi Türlerde Yaratıcı Yazma Portfolyosu</i>” başlıklı, dönem boyunca yazdıkları kısa öykü, şiir, deneme ve çözümleme metinlerini içeren bir dijital portfolyo hazırlamaları istenir. Öğrenci performansı yansıtma raporu, öz değerlendirme formu ve çeşitli becerileri içeren (Dil bilgisi kurallarını uygulama, yazılı anlatım yetkinliği, yaratıcı yazma becerisi, türlere uygun metin seçimi vb.) bir analitik rubrikle değerlendirilir. • Vaka Analizi: Tarih bölümü öğrencilerinden, belirli bir olayı (ör. II. Meşrutiyet’in ilanı) farklı kaynak türleri (gazete, hatırat, arşiv belgesi) üzerinden analiz ederek elde ettikleri bilgileri sentezleyerek yorumlamaları istenir. Öğrencilerin performansı, kaynak kullanımı, eleştirel ve analitik düşünme, akademik yazım ve sentez becerilerini içeren bir analitik rubrikle değerlendirilir.
Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	Estetik düşünme, Yaratıcılık, Eleştirel düşünme, teknik beceriler, duyuşsal ve psikomotor beceriler, tasarım becerileri.	Performans Değerlendirme, Otantik Değerlendirme, Portfolyo Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Performans Görevi: Resim öğrencilerinden, canlı model veya obje karşısında gözleme dayalı bir resim oluşturmaları istenir. Oluşturdıkları resimle ilgili ekran değerlendirmesi ya da öz değerlendirme formu ile değerlendirme yapmaları beklenir. • Proje: Müzik öğrencilerinden “Yerel Ezgilerin Çağdaş Düzenlemesi” başlıklı bir proje hazırlamaları ve bu kapsamda öğrencilerin, bir Türk halk ezgisini seçip çağdaş müzik formlarında yeniden düzenlemeleri istenir. Yaratıcılık, teknik yeterlilik (armoni, ritim, tempo), geleneksel-çağdaş sentezleme gibi becerileri analitik rubrik ile değerlendirilir. • Portfolyo: Resim bölümü öğrencilerinden seçki dosyası şeklinde “Sanatsal Gelişim Dosyası” hazırlayarak dönem boyunca ürettikleri çalışmalar, eskizler, proje raporları ve yansıtıcı notlarını içeren dijital veya basılı portfolyo hazırlamaları istenir.

REKTÖRÜN MESAJI.....	III
SUNUŞ.....	V
KISALTMALAR.....	VI
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
YTD ve Etkili Geri Bildirim.....	1
KAYNAKÇA.....	6

Yeterlik temelli değerlendirmede geri bildirim, öğrenme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Geleneksel değerlendirmenin aksine, buradaki amaç sadece bir notu gerekçelendirmek değil, öğrencinin mevcut durumunu anlamasını ve bir sonraki adımda nasıl daha iyiye gidebileceğini keşfetmesini sağlamaktır. Rubrikler, derecelendirme ölçekleri ve kontrol listeleri yalnızca puanlama ya da notlandırma aracı değil, aynı zamanda öğrenciye kaliteli geri bildirim sağlamak için oldukça etkili araçlardır. Ancak bu araçları kullanırken sunulan geri bildirimin bazı ilkelere dayanması önemlidir. Bunlar şu şekilde özetlenebilir:

1. Kriter odaklı ve spesifik olmalıdır.

Genel ifadelerden ("İyi bir sunumdu", "Daha çok çalışmalısın") kaçınılmalıdır. Geri bildirim, doğrudan puanlama aracındaki (örn. rubrik) kriterlere atıfta bulunmalıdır.

Tablo 4.2. Kriter Odaklı Geri Bildirim Örnekleri

 Uygun Örnek	 Uygun Olmayan Örnek
“Rubriğin ‘İzleyiciyle Etkileşim’ kriterinde tam puan aldın, özellikle soru-cevap kısmın çok iyiydi. Ancak ‘Görsel Tasarım’ kriterinde, slaytlardaki metin çok yoğun olduğu için puan kaybettin.”	“Sunumun iyiydi ama biraz sıkıcı.”
“Giriş bölümünde, rubriğin 1. kriteri olan ‘Problem Durumunun Tanımlanması’na yer verilmemiş. Konunun neden önemli olduğunu açıklayan bir paragraf eklemelisin.”	“Raporun giriş bölümü olmamış.”
“Eser tanımın, rubrikte belirtilen ‘malzeme’ ve ‘dönem’ bilgilerini içeriyor ancak ‘bezeme’ ve ‘aşınma’ detayları eksik kalmış.”	“Envanter tanımın çok zayıf.”

2. Süreç odaklı olmalıdır.

Geri bildirimin en etkili, öğrenci henüz konu üzerinde çalışırken verilir. Dönem sonunda verilen geri bildirim, öğrencinin notunu açıklar ancak öğrenme sürecine etki edemez. Özellikle uzun soluklu projelerde veya portfolyolarda, ara teslim tarihleri belirleyerek süreç içinde geri bildirim vermek, öğrencinin rotasını düzenlemesine olanak tanır.

Tablo 4.3. Süreç Odaklı Geri Bildirim Örnekleri

 Uygun Örnek	 Uygun Olmayan Örnek
Projenin 3. haftasında literatür taraması taslağını istemek ve “Kaynakların güncel ancak araştırma sorunuyla tam örtüşmüyor, şu alana da odaklanmalısın” şeklinde geri bildirim vererek projeyi tamamlamadan önce düzeltme şansı tanımak.	Öğrenciye sadece dönem sonunda, notuyla birlikte “Projen yetersiz olmuş” demek.
“Müzakere Grubu” etkinliği için 2. hafta, “uygulama provaları” için 8. hafta gibi ara kontrol noktaları belirleyip anında geri bildirim sağlamak.	Dönem sonunda tüm portfolyoyu toplayıp tek seferde notlandırmak.
“Makalenin ‘Giriş’ bölümü taslağını haftaya getir, önce ‘Problem Cümlesi’ üzerinde birlikte çalışalım ki ana gövdeyi yazarken zorlanma.”	“Makalenin tamamı C almış.”

3. Yapıcı olmalıdır.

Geri bildirim sadece eksiklere veya hatalara odaklanmamalıdır. Öğrencinin neyi doğru yaptığını vurgulamak, motivasyonunu artırır ve doğru davranışın pekiştirilmesini sağlar.

Tablo 4.4. Yapıcı Geri Bildirim Örnekleri

 Uygun Örnek	 Uygun Olmayan Örnek
(İyi yön) "Projenin araştırma bölümünde kullandığın kaynakların çeşitliliği ve güncelliği çok yerinde." (Gelişim alanı) "Ancak, bulgularını yorumlarken bu kaynaklara yeterince atıf yapmadığını görüyorum." (İleriye dönük) "Sonuç bölümünde, bulgularını bu güçlü kaynaklarla ilişkilendirerek tartışmanı bekliyorum."	"Bulgularını yorumlarken hiç atıf yapmamışsın. Sonuç bölümü de çok zayıf kalmış."
(İyi yön) "Projen için çok ilginç bir metin (ilahi) seçmişsin. Metindeki Arapça ve Farsça kelimeleri tespit etme konusunda da başarılı bir iş çıkarmışsın." (Gelişim alanı) "Ancak, metni Latin harflerine çevirirken bazı kelime kurallarında hatalar olmuş ve bu durum metnin ana anlamını biraz zedelemiş ." (İleriye dönük) "Proje raporu yönergesindeki 'Sonuç ve tartışma' bölümünü ekleyerek ve çeviriyi tekrar gözden geçirerek bu metnin İslami düşüncedeki önemini daha güçlü vurgulayabilirsin."	"Çevirin çok kötü olmuş, metnin ana anlamı tamamen kaymış ve raporun 'Sonuç' bölümü yok."
(İyi yön) "Afişteki yerleşim (layout) ve hiyerarşi çok başarılı, ana mesaj hemen alınıyor." (Gelişim alanı) "Fakat arka plan rengi ile metin rengi arasındaki kontrast (zıtlık) düşük olduğu için okunurluk zorlaşıyor." (İleriye dönük) "Daha güçlü bir kontrast denersen tasarımın çok daha etkili olacaktır."	"Afişin renk seçimi çok kötü, okunmuyor."

4. İleriye dönük ve eyleme geçirilebilir olmalıdır.

Etkili geri bildirim, öğrencinin geçmişte neyi yanlış yaptığını söylemekle kalmaz, gelecekte neyi farklı yapması gerektiğini de açıklar. Öğrenciye somut bir "yol haritası" sunmalıdır.

Tablo 4.5. Eyleme (İleriye) Dönük Geri Bildirim Örnekleri

 Uygun Örnek	 Uygun Olmayan Örnek
"Bir sonraki sunumunda, her slayt geçişinde odanın farklı bir köşesindeki bir dinleyiciye odaklanmayı dene. Bu, göz teması kurmanı kolaylaştıracaktır."	"Sunumda göz teması kurmadın."
"Paragraflarını daha akıcı hale getirmek için 'buna ek olarak', 'ancak', 'bu nedenle' gibi geçiş kelimelerini kullanmayı ve her paragrafın tek bir ana fikre odaklanmasını sağlamayı dene."	"Paragraf akışın bozuk."
"Envanter tanımını bir sonraki sefere daha güçlü kılmak için, eserin sadece ne olduğunu değil, üzerindeki bezeme ve aşınma detaylarını da kılavuzdaki terminolojiye göre eklemelisin."	"Eser envanter tanımın eksik."

5. Yansıtmayı ve diyalogu teşvik etmelidir.

Geri bildirim tek yönlü nitelikte olmamalıdır. Öğrencinin kendi çalışması üzerine düşünmesini (öz değerlendirme) ve geri bildirimini anlamlandırmasını teşvik etmelidir.

Tablo 4.6. Yansıtıcı Geri Bildirim Örnekleri

 Uygun Örnek	 Uygun Olmayan Örnek
"Bu görevin en çok zorlandığın bölümü neresiydi?" veya "Sence bu çözümü daha güçlü kılmak için başka ne yapılabilirdi?"	"Raporun bu bölümünü tekrar yazmalısın çünkü yetersiz."
"Gösterge ile simge arasına bu oku koyarken tam olarak ne düşündün? Aralarındaki ilişki sence neden bu şekilde?"	"Kavram haritanda gösterge ile simge arasındaki bağlantıyı yanlış kurmuşsun, doğrusu bu şekilde olmalıydı!"
"Akran değerlendirme formlarına baktığımda, grup içinde iletişimde zorlandığını görüyorum. Sence bunun nedeni ne olabilir ve bir sonraki projede bunu aşmak için neye ihtiyacın var?"	"Grup çalışmasında yeterince katkı sağlamadın."

KAYNAKÇA

Aydın, M. K. (2023). Değerlendirmeye giriş: Temel kavramlar. M. K. Aydın & M. Kuş (Ed.), *Eğitimde değerlendirme* (s. 2-16). Vizetek.

Bloom, B.S. (1956) *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook: The Cognitive Domain*. David McKay, New York.